

DE ASSIMILATIE VAN EEN IMMIGRANTEN-FAMILIE TE ROTTERDAM IN DE 19de EEUW

door MR. W. F. LICHTENAUER

DE geschiedenis van Rotterdam is in hoge mate bepaald door de verschillende stromen van immigranten, welke in verloop van tijd op de stad gericht waren. Als wij afzien van de vreemde matrozen en soldeniers, die hier bleven hangen, dan valt te wijzen op de Zuid-Nederlanders, die in de 16de eeuw om des geloofs wille naar het Noorden vluchtten, in de 17de eeuw om dezelfde reden gevolgd door de Hugenenoten, op de Engelsen en Schotten, die uit handelsoogmerken hierheen kwamen en de stad in de 17de eeuw de bijnaam „Little London” deden verwerven, op de Rijnlanders, Westfalen en Nedersaksers, die hier het brood zochten, dat in hun vaderland na de dertigjarige oorlog zo schaars was geworden, op de kustvaardersfamilies van de Noordzeekust, op de bewoners van de Nederlandse Zuidelijke provinciën. De Rotterdamse samenleving heeft daardoor steeds een vlottend beeld geboden, dat slechts moeizaam bepaalde wezenstrekken heeft gekregen. De belevenissen van deze nieuwelingen, hun aanpassing aan de Rotterdamse toestanden, hun inleving in de plaatselijke gemeenschap, zij behoren ongetwijfeld tot de „petite histoire”, maar zij zijn tevens symptomatisch voor de groei van Rotterdam en voor het leven van alledag van de massa der in onze stad arbeidende mensen, waarvan de historie in het algemeen vrij weinig weet te vertellen. Het loont daarom de moeite de geschiedenis van hun vestiging, moeilijkheden en uiteindelijk assimilatie na te gaan. Hieronder is daartoe een poging gedaan ten aanzien van een geslacht uit de Westduitse groep, welke in de 17de, 18de en 19de eeuw een gestage toevloed van immigranten heeft opgeleverd.

Gelijk gezegd was armoede de voornaamste drijfveer, waardoor deze mensen naar de Nederlanden werden gevoerd. Betrekkelijk weinigen slaagden erin een plaats te verwerven in het Rotterdamse patriciaat, zoals bijvoorbeeld de familie Plate (met de bijvorm Plaat). Zeer velen bleven handwerkslieden in de tabakskerverijen, suikerraffinaderijen, bierbrouwerijen en koperslagerijen, een niet onaanzienlijk aantal vermocht de rijen van de Rotterdamse mid-